

TRANSITIEZORG BIJ DIABETES

VAN HET KINDERZIEKENHUIS
NAAR DE POLI ENDOCRINOLOGIE

INHOUD

01	Inleiding: opgroeien en zelfstandig worden	4
02	Transitie, wat is dat?	5
03	Het transitieproces	6
04	Het verschil in zorg bij kinderen en volwassenen	8
05	Diabetesteam voor volwassenen	9
06	Een afspraak maken	12
07	Vragen?	12

01 INLEIDING: OPGROEIEN EN ZELFSTANDIG WORDEN

Opgroeien zorgt voor veel veranderingen. Tijdens je adolescentie staat de ontwikkeling van je identiteit en zelfstandigheid centraal. Het is dan ook een van de meest uitdagende periodes tijdens het opgroeien. Je denkt stilaan aan de toekomst na de middelbare school, ontmoet nieuwe vrienden en krijgt andere interesses. Ook krijg je steeds meer verantwoordelijkheden.

De adolescentie wordt door veel jongeren ervaren als een intensief proces, des te meer in combinatie met een chronische ziekte zoals type 1 diabetes. Hoe ouder je wordt, hoe meer je zelf mag beslissen en regelen. Je komt steeds meer los van thuis en gaat je eigen leven vorm geven. Met andere woorden: je wordt volwassen.

02 TRANSITIE, WAT IS DAT?

In de gezondheidszorg wordt het woord 'transitie' vaak gebruikt. Transitie is de overgang van de ene levensfase naar de andere. Het is zeker geen momentopname maar een geleidelijk proces of traject, net als volwassen worden. Volwassen worden betekent dat je zelfstandiger wordt en zelfstandig zaken mag gaan regelen. Dat kan gaan over studeren, werken, wonen en geldzaken. Daar horen uiteraard ook je gezondheid en de zorg voor je diabetes bij. Je gaat daarom stilaan over **van de kindergeneeskunde naar de geneeskunde voor volwassenen**.

Welke rol hebben je ouders?

Je ouders moeten tijdens de adolescentie oefenen om jou los te laten. Je ouders of verzorgers hebben een belangrijke verantwoordelijkheid gehad maar vanaf nu ga je dit steeds meer in eigen handen nemen. Tijdens het transitieproces blijven je ouders uiteraard nog steeds nauw betrokken bij de zorgverlening en dus blijft hun rol nog steeds belangrijk. Ook na de overstap blijven je ouders betrokken, al verandert hun positie en rol. De overgang moet met zorg en stap voor stap gebeuren. Praat met hen en het behandelteam over wat je vindt van de overstap naar de volwassenenzorg en laat ook weten welke vragen of twijfels je hebt.

Transitie in het ziekenhuis

De zorg in het ziekenhuis verandert wanneer je ouder en volwassen wordt. De kinderendocrinoloog draagt op een bepaald moment de zorg over aan de endocrinoloog voor volwassenen.

Bij de diabetesconventie voor volwassenen word je zelfstandiger en kan je een actievere bijdrage leveren tijdens de raadpleging. De overgang naar de nieuwe afdeling wordt soms ervaren als een grote stap, zeker omdat je in een onbekende omgeving terechtkomt met nieuwe artsen en verpleegkundigen. Als je verder leest, leer je het volwassenendiabetesteam kennen.

De eerste raadpleging op de volwassenafdeling wordt vastgelegd rond je 18de, wanneer je nog in opvolging bent op de kinderafdeling. Op dat moment ken je de endocrinoloog en diabetesverpleegkundige van de volwassenafdeling misschien al. Zij volgen je dossier op om de overgang zo vlot mogelijk te maken.

03 HET TRANSITIEPROCES

De overstap gebeurt stap-voor-stap en geleidelijk aan.

16-17 jaar: 'Ready'

- ▲ Je kan al eens vragen om even alleen op raadpleging/educatie in het Kinderziekenhuis te komen, zonder je ouders.
- ▲ Er wordt al eens gevraagd of je in het UZ Gent blijft voor verdere opvolging van je diabetes.
- ▲ Je wordt uitgenodigd voor een infoavond op de volwassenenconventie. Dan krijg je ook meteen de kans om een rondleiding te volgen op de poli Endocrinologie (Heb je nog geen uitnodiging gekregen? Vraag er zeker naar.).

17 jaar: 'Steady'

- ▲ We tonen je hoe het volwassenendiabetesteam werkt en geven je de brochure 'Transitiezorg bij diabetes' en de contactgegevens van ons diabetescentrum mee.
- ▲ We bespreken samen hoe we jou verder kunnen begeleiden met je diabetes, in je (vervolg)opleiding, (zoektocht naar) werk en de verdere toekomst.

Tijdens dit traject komt de diabetesverpleegkundige van het diabetesteam voor volwassenen al minimum eenmaal langs om kennis te maken. Je wordt hiervan op voorhand op de hoogte gebracht.

18 jaar: 'Go'

- ▲ Je neemt afscheid van het kinderdiabetesteam en maakt de overstap naar het diabetesteam voor volwassenen.
- ▲ Je krijgt verschillende afspraken mee, onder andere voor de arts en voor de diabetesverpleegkundige op de volwassenenconventie.
- ▲ Je krijgt de brochure 'Transitiezorg bij diabetes' mee als je die nog niet had.
- ▲ De volgende zaken bekijk je het best nog eens op voorhand:
 - Werd de nieuwe diabetesconventie al in orde gemaakt?
 - Werd je globaal medisch dossier (GMD) al in orde gemaakt bij de huisarts?
- ▲ Weet je wanneer je hulp moet inroepen en met wie je contact moet opnemen in geval van nood of problemen?

18-19 jaar: 'Hello'

- ▲ Je hebt een eerste raadpleging bij de diabetesverpleegkundige/educator die je begeleid heeft bij de transitie en eventueel de diëtiste. Je krijgt ook een kennismakingsgesprek bij de psycholoog.
- ▲ De volgende afspraak is bij de arts. Je laat op voorhand bloed prikken om je HbA_{1c}-waarde te bepalen, in het labo via ingang 12, route 1227 of bij je huisarts.

Mail je waarden of je pomrapport bij elke consultatie **op voorhand** door naar je educator én naar diabetescentrum@uzgent.be.

04 HET VERSCHIL IN ZORG BIJ KINDEREN EN VOLWASSENEN

De werking bij het diabetesteam voor volwassenen verschilt op een aantal vlakken van het kinderdiabetesteam. Zo ligt de focus bij kindzorg op het hele gezin, terwijl dat bij volwassenen meer op de patiënt gericht is. Door het grotere aantal patiënten op de volwassenenafdeling werken zij ook in een groter team. We zetten de belangrijkste verschillen op een rijtje.

	Kinderdiabetesconventie	Volwassendiabetesconventie
Contactpersoon	Steeds een vaste arts op de raadpleging	Steeds een vaste diabetesverpleegkundige
Team	Artsen, educatoren, diëtisten, psychologen	Supervisors, assistenten, educatoren, diëtisten, psychologen
Raadpleging bij diëtist	Eén contact per jaar (of extra op vraag)	Op vraag van jezelf of op advies van de arts of educator > Bij de overstap krijg je een kennismakingsafspraken
Raadpleging bij psycholoog	Eén contact per jaar (of extra op vraag)	Op vraag van jezelf of advies van de arts of educator > Bij de overstap krijg je een kennismakingsafspraken
Onderzoeken	- HbA1c wordt elke raadpleging gemeten via een vingerprik - Jaarlijks een bloedafname	2 maal per jaar een bloedafname enkele dagen voor je raadpleging bij de arts
Globaal medisch dossier (GMD)	Niet verplicht	Verplicht. Dat moet je zelf voordien aanvragen bij de huisarts en is belangrijk om je conventie goedgekeurd te krijgen. Als je GMD niet in orde is, kan je ook geen materiaal krijgen.
Aantal raadplegingen	Om de 3 maanden bij de arts en verpleegkundige, jaarlijks bij de diëtist en psycholoog	Om de 6 maanden bij de arts en tussentijds bij de verpleegkundige en/of de diëtist, psycholoog
Afspraak maken	Tel. 09 332 24 30	Tel. 09 332 21 37
Permanentie tijdens kantooruren	Tel. 09 332 24 46 kinderdiabetesteam@uzgent.be	Tel. 09 332 29 53 diabetescentrum@uzgent.be
Permanentie buiten kantooruren in noodgevallen	Tel. 0474 77 06 33	Tel. 09 332 21 11 Je komt terecht bij de telefooncentrale van het UZ Gent. Vraag naar de diabetesverpleegkundige van het diabetesteam voor volwassenen. De verpleegkundige schakelt indien nodig de endocrinoloog van wacht in.

05 DIABETESTEAM VOOR VOLWASSENEN

Endocrinoloog

De endocrinoloog is de arts die verantwoordelijk is voor de medische zorg voor de (jong)volwassene met diabetes. Hij/zij vraagt tijdens een raadpleging hoe je je voelt, wat je doet om je diabetes te beheren, of er eventuele problemen zijn enz.

Je ziet de endocrinoloog elke 3-6 maanden, meestal afgewisseld met de diabeteseducator. De tijd tussen raadplegingen is afhankelijk van je diabetesregeling, of je het goed onder controle hebt, eventuele complicaties, nieuwe symptomen enz.

Neem steeds je waarden (dagboekje) of je meettoestel mee voor de raadpleging bij de arts/verpleegkundige.

Team

Prof. dr. Guy T'Sjoen

Prof. dr. Bruno Lapauw

Dr. Joke Martier

Diabetesverpleegkundige

De diabetesverpleegkundige of diabeteseducator is een verpleegkundige die gespecialiseerd is in het begeleiden van diabetespatiënten. De diabeteseducator heeft een belangrijke rol als coach. Hij/zij leert je alle vaardigheden aan om je diabeteszorg zelf in handen te nemen. Hierbij hoort onder andere: zelf je bloedglucose nemen, de waarden mee interpreteren, enz. We zoeken naar een balans in je behandeling en levensstijl. De diabeteseducator helpt je bovendien een zo normaal mogelijk leven te leiden, de zelfzorg staat voorop.

Mogelijke onderwerpen die bij de educatie aan bod komen:

- ▲ De bloedglucosemeter: keuze en gebruik, de correcte meet- en priktechniek
- ▲ Gezonde voeding en gezonde levensstijl bij diabetes
- ▲ Tips over reizen, restaurantbezoek, sporten, roken, alcohol enz.

Team: Sandra Martens, Yeter Cekic, Tom Rogghee, Elisa Thieren, Ann Van De Walle, Els Rutten, Nancy Platteau en Greet Vanhulle

Diëtist

De diëtist leert je koolhydraten (suikers) tellen en geeft advies op maat aan het hele gezin over gezonde voeding die haalbaar is in elke situatie: op school, vrije tijd, op vakantie enz.

Team: Ellen Van Der Steen, Lyne Halsbergh, Barbara Hinnekint

Psycholoog

Een psycholoog biedt hulp om de diagnose diabetes te verwerken en ondersteunt je bij eventuele aanpassingsproblemen. Gevoelens als verdriet, boosheid, hoop en wanhoop wisselen elkaar soms af. Diabetes heeft een grote psychologische impact en er dagelijks mee omgaan is een hele opdracht. Het vergt een grote toewijding, die we nooit als vanzelfsprekend mogen zien.

Team: Katrien Lagrou

Elien Timmerman

06 EEN AFSPRAAK MAKEN

Je kan contact opnemen met het diabetesteam via het secretariaat van de polikliniek Endocrinologie:

- ▲ Tel. 09 332 21 37
- ▲ endocrinologie@uzgent.be

07 VRAGEN?

Heb je nog vragen? Neem gerust contact met ons op.

Diabetesverpleegkundigen

Tel. 09 332 29 53 (tijdens de kantooruren)
diabetescentrum@uzgent.be

Hoofdverpleegkundige Endocrinologie

Yeter Cekic
Tel. 09 332 39 11

Endocrinologie en stofwisselingsziekten

Secretariaat

T +32 (0)9 332 21 37

endocrinologie@uzgent.be

Diabetesverpleegkundigen

T +32 (0)9 332 29 53

diabetescentrum@uzgent.be

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

